

Навіны

№101 (632)

КОШТ СВАБОДНЫ

стр.4

«КИНО ПРО ВОЛОСАТЫХ»

ЭКАНОМІКА

«Чаўночны» бунт

У рэспубліцы спынілі работу прыкладна 73% рынка

Рыгор БУЯН

Быт прыватных прадпрымальняй, якіх у рэспубліцы налічваецца да 150 тысяч чалавек, набыў агульнарэспубліканскі маштаб. Да прыватнікаў з Гродна, Віцебска, Наваполацка, Полацка, іншых гарадоў далучылася фактычна ўся рэспубліка: ужо бастуюць калі 73% рынкаў па ўсёй Беларусі. Мінскія прадпрымальнянікі таксама не выходзяць на працу, за выключеннем хіба што 10% гандляроў «Дынама».

Усеагульнае абурэнне гандляроў выклікаў прэзідэнці дэкрэт №14, падпісаны яшчэ 4 жніўня 1997 года. Менавіта гэты документ запатрабаваў ад прадпрымальнікаў праводзіць абавязковую сертыфікацыю ўсіх без выключэння тавараў. Пасля забастоўкі утварылі гэту гадзіну ўлады пайшли на перамовы з прыватнымі гандлярамі, у выніку якіх дзеянне дэкрэта было прыпынена да 1 верасня. З 1 верасня дэкрэт двухгадовай даўнасці пачаў дзеянічаць на поўную: з гэтага дня любы супрацоўнік праваахоўных органаў можа без суда і следства канфіскаваць утадзялоў тавар, калі адсутнічаюць сертыфікаты якасці, дакументы на пакупку валюты ці іншых нейкіх паперы. Прыватныя прадпрымальнянікі сталі безабароннымі, менавіта тому ўжо 1 верасня частка прыватнікаў не выйшла на работу.

Прадпрымальнікі бунт разрасталіца. Як адзначыў старшыня стачкама, утворанага прадпрымальнікамі, Валерый Леванеўскі, гандляры будуть пратэставаць да поўнай адмены дэкрэта. З верасня прадстаўнікі прадпрымальніцкіх прафсаюзаў перадалі свае патрабаванні ў адміністрацыю прэзідэнта і міністэрства прадпрымальніцтва інвестыціям. Адказ грэбя чахаць прац месяц — таму мінімум на месяц гандляры спынілі свою працу. 6 верасня прадстаўнікі стачкамі ў многіх гарадах і мястэчках пададзілі ў органы мясцовай улады на правядзенне мітынга 20—26 верасня. Валерый Леванеўскі заявіў пра падтрымку з боку прадпрымальнікаў і акцыўнікаў пратэсту ўнітарных прафсаюзаў, якія запланаваны на 30 верасня ў Мінску і абласных гарадах.

Выступление прадпрымальнікай адзінм фронтом супрацоўнікаў дэкрэта №14 фактычна заклала асновы для стварэння Свабодных прафсаюзаў Беларускіх грамадзян-прадпрымальнікаў і асоб, якія працуаць на рынках РБ. Стачкам ужо абыўся пра пачатак яго стварэння. Па словах В.Леванеўскага, больш за 20 прафсаюзаў з усёй рэспублікі выказалі жаданне аўтадацца ў адзінную структуру, і прадпрымальнікі большым з 30 гарадоў і мястэчак саслалі для стварэння мясцовых прафсаюзаў. Кірауніцтва стачкамі плануе аўтадацца беларускіх прадпрымальнікаў да сярэдзіны верасня. Усе гэта робіцца з адной мэтай — сумеснымі намаганнямі абараніць свае інтэрэсы. ►

Пад грыфам «Звышсакрэтна»

Дыпламатам загадана любой цаной «закантачыць» з Еўропай

Алег ГРУЗДЗІЛОВІЧ

МЗС Беларусі распрацаваў план уступлення ў Савет Еўропы пасля правядзення ў Беларусі парламенцкіх выбараў. Асаблівая надзея ў выкананні гэтай, прама скажам, фантастычнай мэты ўскладаецца на рабочую группу пад кіраўніцтвам Міхaila Сазонава, які А.Лукашэнка даручыў праводзіць кансультатыўныя з палітычнымі партыямі. Копія гэтага закрытага дакумента трапіла ў НАВІНЫ.

Нагадаем, шмат хто ў Беларусі лічыць, што сапраўдная мэта групі Сазонава — не шукаць вýйсця з канстытуцыйнага крызісу, а імітаваць працэс перамоваў, каб уцягнуць еўрапейскую структуру ў контакты з афіцыйнымі прадстаўнікамі беларускай дзяржавы і тым самым падмацаваць імідж Лукашэнкі і ягоны статус (а з пункту гледжання міжнароднага права, пасля 20 ліпеня ён не прэзідэнт, а чалавек, які валодае дзяржаўнай уладай). Існуе меркаванне, што гэтай імітацыяй Лукашэнка таксама пасправіце адцягніць час, калі ў ягоную спрэчку з апазіційнай умішацца галодны народ. Вось і ладзіцца «дýялог дзеля дýялогу». На карысць таго, што гэта менавіта «гаварыльня» і да яе інакш не ставяцца і ва ўладных калідорах, сведчаць многія з пунктаў плана, зацверджанага міністрам замежных спраў Уралам Латыпавым.

Калісці так складаліся камсамольскія дакументы — шмат палітычнай траскотні і як мага больш узгадванняў начальніка. МЗСаўскі план «вяртання ў Еўропу» не пазбуйлены таго ж «дасліжэння». Аўтары пералічваюць будучыя паездкі свайго шэфа за межу — у Нью-Йорк, Страсбург, Прагу, не пакідаюць без увагі і меншыя па маштабах падзеі — канферэнцыі з узделам беларускіх прадстаўнікоў у Берліне. «Выкарыстоўваць візіт», «правесці», «інфармаваць» — такія інструкцыі разда-

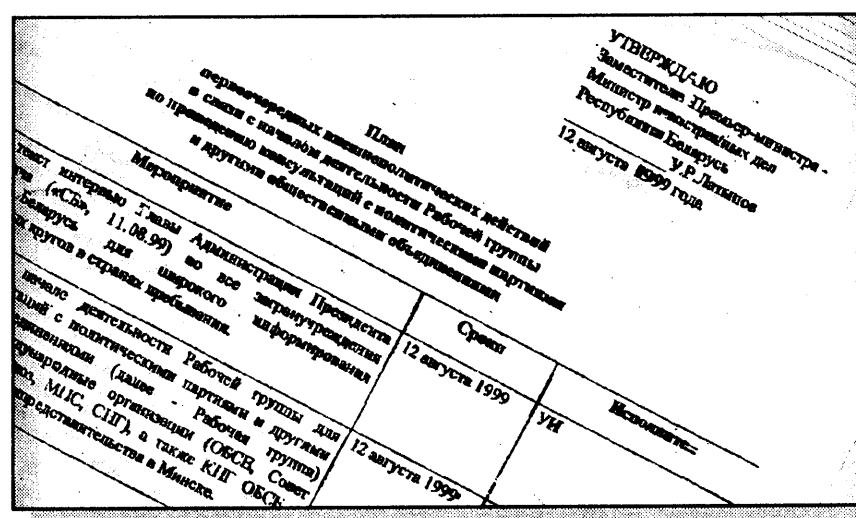

● Міністр замежных спраў Урал Латыпав пакуль што ў добрым настроі

юцца тым, хто паедзе за мяжу, і тым, што ўжо там.

Аб'ектам інфармацыйнай раскруткі павінна стаць рабочая група пад кіраўніцтвам Міхaila Сазонава, а формам для гэтай кампаніі — абстаноўка «палітычнай стабільнасці ў Беларусі, якая аказвае пазытыўны ўплыв на стабільнасць і прадказальнасць эканамічнай палітыкі Рэспублікі Беларусь» (п.5 плана). Аказваеща, пра наяўнасць гэтай «стабільнасці» трэ-

бі інфармаваць як мага больш людзей. Прыйчым не толькі замежнікі, але і беларусы (а то не ведаюць бедныя, як ім стабільна жывецца!). На воншта патрэбная гэтая палітіка-фармацыя сваёй і сусветнай грамадскасці? А каб «супрацьстаяць магчымаму тэндэнцыі наму асвятленню падзеяў у Беларусі» — чытае ў бýм пункце латыпавскага плана і далей знаходзім, каго ў першую чаргу будуть ратаваць ад «магчымага тэндэнцынага асвятлення». Гэта — кіраўнік дэлегацыі Еўрапарламента па сувязях з Беларуссю Ж.Н.Віерсма, дакладчык Парламенцкай асамбліі па Беларусі В.Берэндт і, канешне ж, кіраўнік Кансультатыўна-назіральнай групы АБСЕ Х.-Г.Вік і кіраўнік рабочай групы АП АБСЕ А.Северын. Паколькі ў працэс назірання за Беларусью ўцягнуты куды больш широкія еўрапейскія колы, план рэкамендую «праводзіць рэгулярныя сустэречы» таксама з паслом Францыі Б.Фасье, бо ён прадстаўляе ў Беларусі яшчэ і ўесь Еўрапейскі саюз, а таксама з амбасадарам Германіі Х.Вінкельманам. ►

ГАРАЧАЯ ЛІНІЯ

■ Былы кіраўнік парламента Азербайджана Расул Гуліеў затрыманы два дні назад іміграцыйнай службай ЗША. Гуліеў жыве за мяжой з 1996 года. Каля двух гадоў назад супрацоў яго была ўзбуджаная крымінальная справа па абінавачванні ў крадзяжы ў асаблівіх вялікіх памерах. Экспікер заявіў, што яго пераследуець з-за таго, што ён крытыкуе прэзідэнта Азербайджана Гейдара Аліева і яго ачаленне.

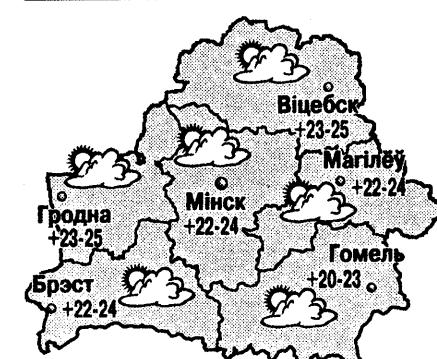
■ У нядзелью на Манежнай плошчы Масквы адбылася масавая бойка з прыміненнем халоднай зброі. У сутыцы ўзельнічала калі 50-ці чалавек ва ўзросце ад 17 да 22 гадоў, «якія знаходзіліся ў стане моцнага алкагольнага ап'янення», бічаваюць атрымалі нажавыя раненні, двое з іх цяжка параненыя.

■ Працягваюцца масавыя беспарадкі ва Усходнім Цімарам. Ужо загінула калі ста чалавек. Паранені лаўрэат Нобелеўскай прэміі міру, епіскап-каталік Карлуш Белу. Эвакуяваныя амаль усе журналісты і супрацоўнікі ААН. Беспарадкі ва Усходнім Цімары — былой партугальскай калоніі, анексаванай Інданезіяй у 70-ым годзе, — пачаліся пасля таго, як на реферэндуме больш за 78% выбаршчыкаў выказаўся за незалежнасць.

■ Наш былы зямляк, а зараз гулец зборнай Расіі па гандбале Аляксандар Тучкін атрымаў сур'ёзныя траўмы ў выніку дарожна-транспартнага здарэння. Тучкін у кампаніі расіяніна Ігара Ляўрова накіраваўся ў аўтамабільную паездку, якая закончылася трагічна — машина не ўпісалася ў паварот і ўрэзалася ў дрэва. Абодвух спартсменаў чакае шматмесячнае лячэнне.

наша
Свабода

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па краіне чакаеца пемененная воблачнасць, без ападкаў, вецер няўстойлівы, 3—8 м/сек. У наступныя дзве сутак, 8—9 верасня, чакаеца пемененная воблачнасць, пераважна без ападкаў, толькі па поўдні краіны каротка-дажды, тэмпература паветра начынчыла 6—11 градусаў, удзень — 20—25.

Курс наяўнага долара на «чорным рынке»

485 000

АўТОРАК**З КАСТУСЁМ ТАРАСАВЫМ****Культ сілы**

Мінулы месяц расійскае ТВ па ўсіх каналах інфармавала расіянаў і, зразумела, сусветную тэлеаудыторыю пра змаганне з «войнамі Алаха», «чачэнскім міратворчым батальёнам» і вахабітамі ў Дагестане. Бітва працягваецца і сёня, і канец неяк не прадбачыцца. На экране з'яўляліся вышынныя чыны сілавых міністэрстваў, былы і новы прэм'еры, прэзідэнт Ельцын, дагестанская чыноўнікі. Найболыш дэманстравалася расійская тэхніка: «грады», штурмавая авіяцыя, баявыя верталёты, якія абстрэльвалі пазыцыі баевыку. Значную частку тэленаўніцай займаў паказ расійскіх воінів у прэзэсе мінаметнага, гарматнага, бомбавага і снайперскага абстрэлу сэлау. Гэтакай агнявой моці не часта зіралі на такій малой тэрыторыі нават падчас Вялікай Айчыннай вайны. «Аб'емных, ці вакуумных, бомбаўтады наогул не было. А зараз у баях з «бандформіраваннімі» іх прадмантравалі, праўда, сімвалічна — выбухам агню за нейкай гарай. Аднак патлумачылі, што гэтакая бомба пакідае ад усаго жывога цені на камяніях. Дагестанская добраахвотнікі ў баявых дзесянінах амаль не ўдзельнічаюць (правданікі, адлю узекаючы па аўтобусах). Узброіцца ён не спяшаючы ці баяца, бо по-тym узікне пытанне, як іх разбройці? Баявыя падраздзяленні унутраных войскаваў перакідваюцца з Расіі, і адказы салдатаў і афішэрў на пытанні журналістаў сведчыць пра «рускую нацыянальнасць» людзей, прысланых абароняцца «канстытуцыйную прастору» і непадзельнае адзінства народаў РФ.

Такое адкрытае дэманстраванне ваенай тэхнікі разлічана, відаць, на запужванне іншых радыкалаў. З беларускага пункту гледзішча, патрапіцца у саюз з Расій зараз проста, а калі-небудзе выйсці з яго будзе немагчыма — бо адразу прыбудзе ўся тая тэхніка, якую скарыстоўваюць пры ўзяці горных сёлаў. Па іроніі лісу, некаторыя дэпутаты і Дзяржкунані думы Расіі, і нашага Нацыянальнага сходу палітычна даказваюць, што амерыканскія фільмы прышчэпляюць тэлегледачу культуру сілы ў карцінах дагестанскае вайны, цынічнага абыходжання з затрыманымі, якіх, паклаўшы на зямлю, пытакошаць: «Ты за адзінленне Дагестана ад Расіі?» Акалі чалавек адкажа — «Так!», ды будзе вораг, варты турмы. Можа і ў нас стацца, што ўсіх, хто скажа, што ён супраць абыяднання з Расій, пакладуць тварам у гразь і будуць пагражаць «ствалом», пакуль не пагодзіцца адказаць: «Не, я за вечны Саюз! Гэта — святое!»

ФОТАФАКТ

● 4 сентября состоялось празднование Дня воинской славы и поминальный молебен по воинам, погибшим в Оршонской битве. В акции, проходившей на месте сражения, принимала участие рэйдовая группа общественно-спортивной патриотической организации «Край»

Апазіцыя просіць разумення**Рыгор БУЯН**

Прадстаўнікі беларускай апазіцыі прапануюць палітычнаму бамонду РФ платформу беларуска-расійскіх адносінай.

Напярэдадні чарговага паседжання выканкама Саюза Беларусі і Расіі, запланаванага на 8 верасня ў Мінску, в.а. старшыні Вярховага Савета Віктар Ганчар і старшыня Нацыянальнага выканавчага камітэта Мечыслаў Грыб звязнуліся да палітычнага бамонду Расіі. Выказваючы заклапочнасць разыгрываннем «беларускай карты», якое «можна вытлумачыць толькі як хваравітае жаданне ўладароў дзвюх краінай пашырыць і праклінучыць сваю ўладу», беларускія апазіцыянеры пропануюць уласную платформу беларуска-расійскіх адносінай. В.Ганчар і М.Грыб пропануюць партыйным лідэрам, кандыдатам у дэпутаты Дзярждумы і кандыдатам у прэзідэнты Расіі «Дэкларацію прынцыпаў адносінай Беларусі і Расіі». Уда-

куменце гаворыцца, што гэтай платформы «беларуская дэмакратыя мае намер чыстасардечна прытырмлівіцца пасля аднаўлення ў Беларусі канстытуцыйнага ладу». Беларуская апазіцыя абяцае будаваць двухбаковыя адносіні на ўзаемнай павазе суверэнітэту Беларусі і Расіі: «не ўдзельніччаць у варожых Расіі міжнародных арганізаціях, саюзах ці аўяднаннях трэціх дзяржаваў»; «Беларусь і Расія ствараюць найбольш спрыяльныя ўмовы — праравыя, арганізацыйныя, маральна-палітычныя, для ўзаемадзеяння гаспадарчых структур», свабоднага тавараабароту, абароту паслугаў капіталаў, працоўнай сілы, тэхналогіі»...

Зрэшты, усе пропануемыя прынцыпты прыводзіць няма сэнсу. Лідэры палітычнай апазіцыі спадзяюцца, што «расійская палітыкі пачуюць нас, супаставяюць нашыя намеры з пропагандысцкімі трукамі і маніпуляцыямі цяперашніх уладароў, зробіць выбар на карысць узаемнай павагі і шчырай дружбы нарадаў суверэннай Беларусі і вялікай Расіі». ■

82 дэпутаты**Уладзімір ГЛОД**

Прайшло паседжанне мандатнай камісіі Вярховага Савета Беларусі 13-га склікання. Вярховы Савет фактычна не ведае свайго складу: дэ-юре ў яго на аднолькавых правах дагутуло уваходзяць 82 дэпутаты, якія прытырмлівіваюцца Канстытуцыйнай 1994 года, і тыя, што ўвайшлі ў Палату прадстаўнікоў, і тыя, што не звязаны ні з Вярховым Саветам, ні з Нацыянальным сходам, і нават тыя, каго ўжо няма ў жывых.

Выключчыўшы са складу Вярховага Савета дэпутатаў «палатнікаў», дэпутатаў, якія займаюць пасады, несумешчальныя са статусам парламентарыяў, і тых, што ўжо памерлі, мандатная камісія прыйшла да выніковы, што на 1 верасня ў Вярховы Савет уваходзяць 82 дэпутаты. 54 з іх у пісьмовай форме ўжо пацвердзілі сваё жаданне працаўаць у Вярховы Савете. Такім чынам, квorum для прынаймания рашэнняў складае 42 галасы — палова ад 82 плюс 1 голас.

Зроблены першы крок да перамоваў**Але да вырашэння пытання пра доступ апазіцыі да дзяржаўных СМИ дыялог не пачнецца****Рыгор БУЯН**

З верасня апазіцыя і выканавчая ўлада зрабілі першы крок на сустрач запланаваным перамовам. Уафіцыйным прэс-рэлізе, разасланым па сродках масавай інфармацыі, называючы асобы, якія прынялі ўдзел у сустрэчы з абедвух бакоў. Адміністрацыя на сустрэчы выступалі памочнік прэзідэнта Міхайл Сазонав, дырэктар Інстытута сацыяльна-еканамічных і палітычных даследаванняў пры адміністрацыі прэзідэнта Яўгенія Матусевіч і юрыст адміністрацыі Алена Шніткова. У апазіцыйную группу экспертаў, якую ўзначальваў кіраўнік Цэнтра юрыдычнай дапамогі журналістам пры БАЖ Міхайл Пастухоў, уваходзілі Юрый Тапарашаў, Уладзімір Нісцюк і Уладзімір Глод. У сустрэчы ў якасці наглядальніка ўдзельнічаў і прадстаўнік Ліберальна-дэмакратычнай партыі Аляксандр Рабатай, у якасці пасрэдніка выступіў кіраўнік КНГ АБСЕ Ханс-Георг Вік. Апазіцыя і місія АБСЕ перадалі ўрадавому боку свае прановы па доступе да СМИ. Наступная сустрэча экспертаў адбудзеца 8 верасня. Вось такая інфармацыя ўтрымліваецца ў прэс-рэлізе.

Вылучыць яшчэ шэраг патрабаванняў, у прыватнасці, вызваліць усіх палітзняволеных — і Міхайл Чыгра ў тым ліку. Але без станоўчага вырашэння пытання аб доступе апазіцыі да дзяржаўных СМИ не можа быць нават гаворкі пра пачатак дыялогу.

Асноўныя патрабаванні апазіцыі, перададзеныя з верасня ўрадаваму боку, заключаюцца ў наступным. Палітычная апазіцыя патрабуе выдзеліць сваім прадстаўнікам у цэнтральным друку плошчу не менш за 15 тысяч знакаў у два тыдні, гэтулькі ж — і ў рэгіянальным друку, каб мець магчымасць даводзіць да людзей сваю пазіцыю. Непасрэдна перад перамовамі апазіцыя просіць прамага эфіру для прадстаўнікоў палітычных партый — таксама для выкладання ўласных пазіцыяў. Так што ўладзе ёсць над чым паламаць галаву.

Зрэшты, нават пры самым спрэчыльным ходзе кансультациі цяжка прагнаваць іх вынікі. Справа ў тым, што 8 верасня ў Мінску чакае паседжанне выканкама Саюза Беларусі і Расіі. Апазіцыя, па пранове БНФ, патрабуе спыніць усе дзеянні, накіраваныя на ліквідацыю суверэнітэту Беларусі.

ЦЫТАТА НУМАРА

«Все будзе зависіць ад таго, какая команда приедзе к власти. Если у нас совпадут взгляды, если у них будет интерес продолжать работу с тем составом, который сейчас работает на телевидении, то думаю, что не только я, но и значительная часть сотрудников останется здесь работать. Александр ЗИМОВСКИЙ

«Белорусская газета», 6 сенія 1999.

Смог над Наваполацкам**Мікола ВАЙТОВІЧ**

Учора над Наваполацкам вісей моцны смог. Па гэтым прычыне ў 14 школах горада былі адменены заняткі, а дзіцячыя садкі зачыніліся. Да 9 гадзінай раніцы не хадзіў гарадскі транспарт, на дарогах пачасціліся аварыі, а людзі проста задыхаліся ад дыму. Як паведамілі ў штабе грамадзянскай абароны, Наваполацк завалакло дымам з-за моцных пажараў на тарфяніках. Гэтыя пажары распачаліся ў суботу ў ваколіцах Наваполацка і Палацка, было зафіксавана каля чатырох ачагаў на плошчы каля 11 гектараў.

Спецыялісты мяркуюць, што ўзгаранне тарфянікай адбылося па віне паліяўнічых, якія накіраваліся за дабычай у навакольныя лясы.

Вадзім Лабковіч ажаніўся**Алесь ШМЯЛЁЎ**

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах. Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах.

Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах.

Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах.

Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах.

Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах.

Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

У свой час 16-гадовы школьнік Вадзім Лабковіч быў арыштаваны за антыпрэдзэнцкія графікі і ў месяцаў правёў у следчых ізалятарах.

Пасля вызвалення Лабковіч стаў студэнтам і ўжо ў Інстытуце сучасных ведаў сустрэў ўжо

4 верасня ўступіў у шлюб адзін з найбольш вядомых беларускіх палітзняволеных.

</

Пад грыфам «Звышсакрэтна»

Заканчэнне. Пач. на стар. 1

Дарэчы, немцам у «плане Латыпава» ўвогуле надаецца вялікая ўага. Каб гэта не была пустая заява, варта цалкам працытаваць пункт 13. «Выкарыстоўваючы сяброўскія адносіны Х.-Г.Віка і прэзідэнта «Германа-беларускага дома Карлсрэз-Мінск» Р.-Д.Руперта з прадстаўніком Германіі Савеце Еўropy Н.Домесам, прадстаўніку РБ у Страсбургу ўсталяваць з апошнім цесным кантакт для садзеінічання фарміраванню ў арганізацыі пазытыўнага ўспрымання працэсаў і вынікаў унутрыбеларускага дыялогу». Пакінем на сумленні аўтараў гэтага даку-

мента іх яўна шліёнскую фразеалогію («усталяваць цесныя кантакты»), а таксама не злажым парадаў выкарыстоўваць чысыці дружбу ў сваіх інтарэсах. Хай кантактуюць. Зазірнем лепш у сутнасць гэтага пункта.

А яна ў тым, што, яшчэ не ведаючы, як будзе складацца «ўнутрыбеларускі» дыялог, тым больш не маючы прадстаўлення пра яго вынікі, аўтары плана ўжо загадваюць сваім падначаленым у Страсбургу «арганізацу» прыём гэтых вынікаў на «ура». Хіба гэта не дэмантрацыя, што на самой справе галоунае — для афіцыйнага боку. Зразумела, калі нашыя ўлады сапраўды

збіраліся б выкананць умовы Еўropy — дэмакратызаваць палітычнае жыццё ў краіне і правесці сапраўды вольныя выбары, — інструкцыі спадара Латыпава наконт «арганізацу» пазытыўнае ўспрыняцце» ў прынцыпе не спатрабіліся б.

І напрыканцы яшчэ адна красамоўная цытата: пункт 18 таго ж плана.

«Падрыхтаваць і перадаць рабочай групе пералік праблемных пытанняў у эканамічных адносінах РБ з краінамі-сібрамі ЕС, пазытыўнае рашэнне якіх тармозіцца з-за негатыўных зневінных адзнак палітычнай сітуацыі ў Беларусі, з мэтай давядзення гэтай

інфармацыі да ведама палітычных партыяў і грамадскіх аўяднанняў. Паралельна з рэспубліканскімі органамі дзяржаўнага кіравання ўздел апошніх урашэнні гэтых праблемаў, а не заклікі да эканамічнай ізаляцыі Беларусі, будуть садзейнічаць эканамічнай стабілізацыі ў краіне».

Цытата — проста клас! З яе бачна, па-першое, што беларускім уладам патрэбны не Савет Еўropy, а яе гроши, без якіх нашым начальнікам ужо не пратрымамца. А па-другое, мімаходзь Латыпаву прызнае, што стабілізацыі ў нас насамрэч някай няма, калі дзеля яе даводзіцца слашца перад Еўропай і апазыцый.

СУДОВЫ ПРАЦЭС

Феміда ў пастцы

Алесь ДАШЧЫНСКІ

У чацвер Фрунзенскірай суд Мінска збіраеца вынесці прысуд былому старшыні прайўлення Ашчаднага банка Рэспублікі Беларусь Уладзіміру Хілько. Пракурор палічыў неабходным даць банкіру пяць гадоў пазбаўлення волі.

У той жа час пракурор напрасіў улічыць прафесійныя заслугі, станоўчыя харacterыстыкі, а таксама стан здароўя падсуднага. Сам Уладзімір Хілько сваёй віны не прызнаў. Падчас апошніяга паседжэння з-за моцнага прыступу радыкуліту яго збіраліся пакласці на лячэнне ў неўралогію. У Хілько ледзьве падняўся ў залу суда і напрасіў усё ж працягваць пракэс. Да гэтага часу У.Хілько знаходзіцца ў тураўнай бальніцы.

Абаронцы У.Хілько лічаць яго абсалютна невінаватым і спадзяюцца на апраўданы прыгавор. Яны лічаць, што ў дзеяннях былога банкіра «няма складу злачынства, а таксама няма ўрону, быццам бы нанесенага краіне».

Пры гэтым патрэбна ўлічыць вялікую неразбірку ў банкаўскім заканадаўстве нашай краіны, якая панавала падчас дзеянісці У.Хілько на сваёй пасадзе старшыні.

На словах адваката Святланы Маргулец лічыць, што узаемаўчанне абсалютна не вінімаемым і спадзяюцца на апраўданы прыгавор. Яны лічаць, што ў дзеяннях былога банкіра «няма складу злачынства, а таксама няма ўрону, быццам бы нанесенага краіне».

С.Маргулец лічыць, што абвінавачванне абсалютна надуманае, а ў дзеяннях былога старшыні Ашчаднага банка адсутнічае склад злачынства, і пра гэта сведчаць матэрыялы папярэдняга і судова-га следства. Расійскі банк «Янтарь» і латвійскі «Латвін Трайд банк», якія былі аўтаматично банкрутамі, не паведамлялі, што не вернуць узятыя крэдыты. Агульнапрынама, што ўсе банкі пералічваюць сродкі ў спецыяльны рэзервны фонд на выпадак банкрутства. І да гэтага часу

Нацыянальныя банкі Расіі і Латвіі не далі афіцыйнай адмовы ў вяртанні гэтых крэдытаў. Толькі пасля таго як Нацбанкі паведамляюць, што не могуць вярнуць крэдыты, можна будзе гаварыць пра нейкі ўрон. У выпадку, калі, напрыклад, праз год Нацбанкі вернуць узятыя крэдыты, як тады быць з Уладзімірам Хілько?

● Лекарка правярае стан Уладзіміра Хілько за кратамі на лаве подсудных

ЭКАНОМІКА

«Чаўночны» бунт

Заканчэнне. Пачатак на стар. 1

Аднак і ў пракэсе аўяднання прадпрымальнікаў не абышлося без скандалаў. Прафсаюз прадпрымальнікаў Мінска і Мінскай вобласці «Садружнасць» фактычна сабацце рашэнні агульнарэспубліканскай забастоўкі. Прафсаюзныя функцыянеры робяць усё, каб не дапусціць забастоўкі ў стаўліцы. Тым самым «Садружнасць» парушыла дамоўленасць прадпрымальніцкіх прафсаюзаў распачаць усе-

агульную забастоўку пры з'яўленні першых фактак транспартнікаў тавараў у гандляроў. З верасня на беларускай расійскай мяжы паблізу Орши ўлады спынілі мікра-аутобус з дзеявиці прадпрымальнікамі і канфіскавалі ў іх расійскай рублі — у іх не было дакументаў на набыццё расійскай валюты. Таму ў той жа дзень, з верасня, прадстаўнікі «Садружнасці» былі выведзены са складу стачкамі.

«Штрэйкбрэхарам у нас не месца», — заявіў НАВІНАМ Валерый Леванеўскі.

Са свайго боку, намеснік старшыні прафсаюза «Садружнасць» Мая Сінайская сцвярджае: першым бастаўваць, трэба адпаведным чынам падрыхтавацца. Яна сказала НАВІНАМ наступнае: «Есць факты, калі працаваюцца інцыдэнты паміж тымі, хто працуе, і тымі, хто працаўца не хоча». Па словам М.Сінайскай, у прафсаюзе няма інфармацыі пра тое, што ў кагось з прадпрымальнікаў па рэспубліцы ўжо канфіскавалі тавар, а значыць, трэба далучацца да перамоваў, «якія вядуцца

досьці высокім узроўні, каб дабіцца альбо адмены дэкрэта № 14, альбо прыпынення яго дзеянасці».

Аднак дзеянне дэкрэта ўжо прыпынялася. Выходзіць, што «Садружнасць» свядома наступае на адны і тыя граблі? Дарэчы, акрамя інцыдэнту ў Орши, з верасня АБЭП правёў рэйд і на рынку «Ждановічы» пад Мінском. Як сцвярджае М.Сінайская, там былі канфіскаваныя каля 120 кг мяса ў людзей, якія не мелі анікіх дакументаў на прадукцыю.

КАНФЕСІІ

Царкоўны бізнес зноў у прывілеяваным становішчы

Алесь КНЯЗЮК, Марат ГАРАВЫ

Урадунёс змяненні ў Пара-

дак кампенсацыі Дэпартаменту зневініх сувязяў Беларускага экзархата Праваслаўнай царквы суму падаткаў, мыгтых пошлінаў, іншых збораў і плацяжоў у бюджет і ў дзяржаўныя пазабюджэтныя фонды. Зацверджаны гэты падаўнік быў у ліпені 1997 года. Асноўныя змяненні закранулі размеркаванне сумы кампенсацыі. Зраз Дэпартаменту зневініх сувязяў Беларускага экзархата Праваслаўнай царквы на будаўніцтва мемарыяльнага комплексу «Храм-помнік у горадзе Святых і бязвінна забітых у Айчыне нашай», Дома міласэрнасці і духоўна-адукацыйнага цэнтра будзе накіроўвацца не менш за 35 працэнтаў гэтых сум. Астатнія іх частка размяркоўваецца наступным чынам: «на ўтриманне Дэпартамента — не больш за 5 працэнтаў, суб’ек-

там гаспадарання, якія рэалізуюць набытыя ў Дэпартаменту тавары, — не больш за 5 працэнтаў, у пазабюджэтны фонду — не менш за 20 працэнтаў, у рэспубліканскім бюджету — не менш за 20 працэнтаў дадзеных сумам».

Дэпартамент зневініх сувязяў Беларускага экзархата павінен да 10 чысла кожнага месяца прадстаўляць У камітэт дзяржаўнага кантроля выпіску з асобных банкаўскіх рахункаў, на якія ідуць сумы кампенсацыі, і справацца аб выкарыстанні гэтых сродкаў.

Варта адзначыць, што кампенсацыя суму падаткаў, мыгтых пошлінаў, іншых збораў і плацяжоў у бюджет і ў дзяржаўныя пазабюджэтныя фонды не з'яўляецца звычайнай практыкай у Беларусі.

Іншыя рэлігійныя канфесіі, што дзейнічаюць у краіне, не могуць пахваліцца таімі льготнымі ўмовамі гаспадарання.

ДЫЯГНАЗ

Інтегранцы

Что у нас по-настоящему здорово — наличествующие во всякий момент две новости. Одна непременно плохая, другая хорошая. Или наоборот — хорошая и плохая. А ввиду окончательно победившего единосвободомыслия каждый волен понимать, как пожелает — в любом порядке установленном действующим президентом и бездействующим законом. Например, жить будем тяжело, но недолго. Тут не так-то просто сказать, какая из новостей плохая, — обе они по-своему хороши.

Или величайшая пара прочно склеенных новостей. Хорошая: мы живем в Союзе с братской Россией. Плохая: определенные круги препятствуют нашему завершающему слиянию в единое сверхмощное государство. Можно и наоборот, ежели нравится. Но каковы упомянутые определенные круги! И что же тогда думать об определенных квадратах и шестигольниках, которые, как известно, спят и видят, поскольку есть отнетые агенты НАТО, МОССАДА и Уолл-Стрита одновременно?

Кое-кому очень хочется равноправнейшего Союза между странами, население коих разнится в 14,7 раза, ВВП

— в 20 раз, а территория — в 82 раза. И кое-кто удивляется, что партнер к такому равноправию не готов. Кое-кто, будучи истинным диалектиком ленинского типа, считает, что должна быть как бы одна сверхдержава, которая на самом деле будет состоять из двух вполне суверенных государств. Чтоб они нам — ресурсы по внутренним ценам плюс ежегодное списание всех долгов, ибо какие там долги между братьями. А мы им — защиту западных границ с применением суперсовременного видеоружия в особо опасной форме телескопических антиНАТОвских выпадов, благо на оные границы никто не покушается. А они нам — надежное прикрытие восточных рубежей, что

Александр ПОТУПА

как раз существенно.

Потому как, ежели группа российских панаваў із грушечными автоматами под руководством нескольких «отмороженных» инструкторов запросто берет белорусскую деревню, то что же будет при прорывах сюда пары басаевских взводов? Дагестанская война уже обошлась братской России в городской белорусский бюджет. Не прошло и трех недель, как выяснилось, что все великолепные внутренние войска не могут справиться с несколькими сотнями моджахедов. Теперь в бой пошла регулярная российская армия, а сражения приближаются к Каспию. Может пора поворачиваться лицом к ваххабитам и пятнадцати творить намаз? Стоит подумать — за такой нашенский государственный флаг они могут запросто в имамы произвести, а заодно прикупить десяток местных МАЗов и тракторов «Беларусь».

Но, несмотря ни на что брачный танец пустого живота продолжается. Получается нешибко эстетично, но доходчиво. Однако великая братская страна, бременяющая ускоренным развитием, занята чем-то своим иконически загадочным и на призыв нежный и страстный не реагирует. Упивается очередными двумя новостями. Солдатам, идущим на смерть в горах Дагестана, обещанные зарплаты по 1.000 бакса так и не выплачены. Но в суперремонт Большого Кремлевского дворца вбухано треть миллиарда долларов. Отгадайте с трех попыток, какая новость хорошая, а какая не очень. И да здравствуют танцы-шманцы-интегранцы!

«Кино про волосатых» на площади Свободы

Ілья КУЗНЕЦОВ

Поздно вечером 20 августа милиция учинила «охоту» в самом центре Минска — в скверике, что на площади Свободы. Те, кому, мягко говоря, не повезло, оказались в участке. Совершенно невинных людей избивали и унижали. «Охота» велась по принципу: брать только «волосатиков»! Я оказался одним из них...

Новый друг

В этот день, около половины двенадцатого вечера, мы со знакомымшли по улице Ленина от ресторана «МакДональдс» по направлению к площади Свободы. Навстречу вышагивал парень и невысокая девушка. Парень, на вид лет 25-30, был в джинсах, кожаной жилетке и с длинными черными волосами. Пара подошла к нам, и парень, дружелюбно протянув мне руку, сказал: «Привет, как дела?». Я его не узнал, однако это его ни чуть не смущило, и он предложил пойти в сквер, где снимают «кино про волосатых». Мы с другом, конечно, не мечтали сняться в кино, но, будучи оба «волосатыми» (у нас обоих довольно длинные волосы), решили посмотреть, что происходит в сквере на площади Свободы. Сразу хочу сказать, что мы не завсегдатаи подобных мест. Работа не позволяет нам проводить много времени на «тусовках», поэтому все нам было в новинку.

Облава

В сквере было полно народу. Мы сели на первую попавшуюся скамейку, открыли по бутылке пива, я закурил сигарету. Сидим, болтаем, смотрим на собравшуюся публику. Мигнут через 10 возвращается наш новый знакомый и говорит: «А что это вы здесь сидите, пойдемте к нам!». Заинтересовавшись, мы решили подойти поближе к эпицентру этой странной «тусовки». С задней стороны площади Свободы, около дома номер 2 по улице Энгельса стояли несколько мотоциклистов. Через минут десять мой друг говорит: «По-моему, пора отсюда уходить». В недоумении я спрашиваю его: «Почему?». Он говорит: «Посмотри назад».

К мотоциклам подъехал большой «Икарус», и из него вышли с десяток милиционеров, сотрудников ОМОНа и люди в штатском. Через минуту милиция и люди в штатском стали собирать всех, кто был в сквере, и отводить их к автобусу. К нам тоже подошел человек в форме и скомандовал: «Все к автобусу!» Мы недоумевая пошли. По дороге человек в форме скомандовал: «Руки за голову!». Это уже становилось интересным...

Возле автобуса последовала команда: «Руки на автобус, расставить ноги». Мы повиновались. Ревностный страж порядка посчитал, что этого будет недостаточно, и ударом ботинка по внутренней стороне моей стопы придал моим ногам нужное положение. То же самое было и с остальными. Затем начался обыск. Во время обыска людей постоянно унижали. Особенно муссировалась тема гомосексуалистов: «А ты, что с длинными

волосами и серёгой в ухе, педик что ли?» — говорили милиционеры и ребята в штатском задержанным. Всего по парку насобирали уже человек 30.

У моего друга в кармане был паспорт, у меня — водительское удостоверение, но нашими документами никто не заинтересовался. Пока мы стояли, нам удалось шепотом перемолвиться словечком. Решили, что не будем унижаться и просить «добрый дяденек», чтобы нас отпустили, а пройдем всю эту процедуру до конца. Не в каждой же стране в конце XX века граждане могут отчаиваться в таком «шоу».

После обыска людей стали загонять в автобус со словами: «Шевелись, шевелись!». Через одного — пинками под зад.

Парень приседает, побежал. За две секунды не успел. Страхи ему:

— Назад! Присел еще 10 раз и 2 секунды — ты в клетке.

На этот раз побежал. Таким образом приседали или отжимались несколько человек. Посоветовавшись с другом, мы решили, что ни приседать, ни отжиматься мы не будем, что поможет нам благополучно снять побои. Стоим, ждем своей очереди. Сзади слышан голос:

— Кто служил в армии, поднять руку.

Несколько человек, в том числе и мы, поднимают руки. Команда: «В клетку!». Уже позже я понял, что в армии существуют свои законы, и под конец службы солдата не могут заставить приседать, отжиматься, мыть туалеты или совершать другие действия, которые обязаны совершать «молодые бойцы». Видимо, по таким же «законам зоны» живут в милиции, и ребята просто постыдились заставлять «стариков» отжиматься. А жаль.

В гостях у Золушки. Настоящее кино

В комнате, куда нас отправили после «отсидки» в клетке, составляются протоколы. Делается это следующим образом. Выясняется фамилия, имя, отчество и год рождения. Далее следует телефонный звонок: «Золушка, посмотри, пожалуйста, Петров Петр Петрович, 1917 года рождения». После нескольких минут ожидания человека либо отпускают, либо составляют протокол. Вероятно, в зависимости оточки зрения Золушки.

При мне капитан журил одного из задержанных: «Ну что ж ты пиво пьешь, хулиганишь?». В ответ подросток извинялся и рассказывал, что шел, мол, с дискотеки, купил бутылочку пивка... «Ну иди, подпиши, что пил пивко... И вот тут еще». Парень не читая подписывал все. После этого капитан обращался к стоявшему в дверях стражу: «Отведи-ка этого, откатай ему пальчики, чтоб не пил пивко». Одному только капитану известно, что подписал этот парень, но его повели в соседнюю комнату, сняли отпечатки пальцев и... сняли на видеокамеру. Вот оно где кино-то про волосатых, понял я.

Пока я ждал своей очереди, в комнату вбежали две заплаченные женщины, видимо, мать и сестра одного из задержанных.

Подписывать это не буду, потому что я не шатался из стороны в сторону, во-первых, потому что не был пьян, во-вторых, и потому что сидел на скамейке. Речь у меня не могла быть невнятной, потому что при задержании я вообще ни с кем не разговаривал.

В ответ «блюститель закона» тыкает пальцем:

— Хорошо, подпиши вот здесь, что ознакомлен с протоколом.

Смотрю туда, куда он показывает пальцем. Там черным по белому написано: «Подпись нарушителя». — За кого вы меня принимаете? — говорю я.

— Ладно, пиши объяснение.

Я написал, что с протоколом не согласен, после чего был отправлен «к начальнику». Это была именно та комната, где «откатывают пальчики» и «снимают кино».

Меня попросили подождать в коридоре. Постоянин 10, после чего ко мне подошел капитан и спросил: «На тебя протокол составляли?» — «Да» — «Свободен» — «Но я же не подписал протокол» — «Все равно свободен»

Вот так неожиданно я оказался на свободе. И, видимо, благодаря тому, что не подписал протокол. Власти боятся связываться с теми, кто оказывает им хоть малейшее сопротивление.

На основании данного факта я направил заявление в Хельсинкский комитет, правозащитный центр «Весна-96», другие международные правозащитные организации, «Хартию-97», ОБСЕ и ООН. Зачем? Я не хочу, чтобы мои дети боялись выходить на улицу, ведь подобные облавы стали обычным явлением. Например, на следующий день около 7 вечера в такой же автобус запихивали людей в районе парка им. Горького.

Предлагаю всем пострадавшим во время подобных рейдов обращаться в редакцию и правозащитные организации Беларуси:

Правозащитный Центр «Весна-96».

Тел/факс: 236-61-94

Беларуский Хельсинкский комитет.

Тел/факс: 256-23-55

КАМЕНТАР

Гэты матэрыйял пра беззаконныя дзеянні міліцыянтаў прымушае ўспомніць даунейшыя так званыя «Брыгады садзяения міліцыі» (БСМ), якія фармаваліся з агрэсіўных добраахвотнікаў. Галоўным заняткам БСМ у 50-х гадах была барацьба з тагачаснай нестандартнай апранутай моладдю. Стандартам лічыліся «клёшы», і БСМаўцы, супрацоючы юнакоў на новамадных завужных штанах, успіравалі іх па швах, а модныя «кокі» здымалі машынкай пад любы

жаных парней.

— Что ты натворил?!

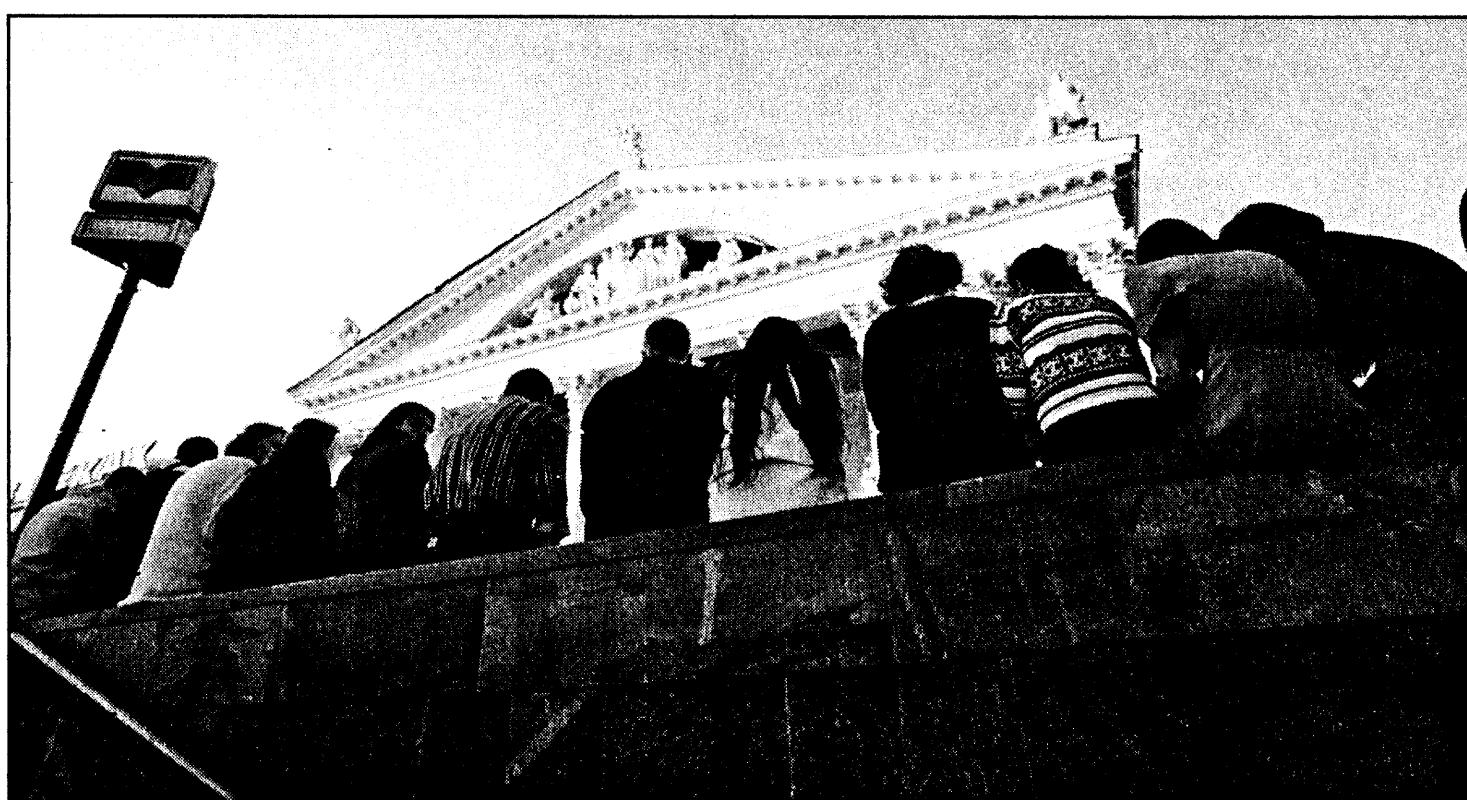
— Я ничего не натворил, — говорит он, — а вот этот (показывает на стражу в дверях) дал мне в рожу, и я ему этого не прошу.

— Замолчи, — кричат бедные женщины, — товарищи милиционер, отпустите его!

Дошла моя очередь. Фамилия! Имя! Отчество! Год рождения! Звонок Золушке. Я жду, разду-

ім «бокс» ці пад «Катоўскага». Ёсьць шмат людзей, якія памятаюць перажыцця тады ад канфармістуў з дзяцінкі і свае пачуцці абраханасці.

І сёняшніна паляванне міліцыі на «валасацікі», кінны, абрэзы, надуманыя пратаколы сведчаць пра вяртанне старых міліцыйскіх звычак выроўніваць па ранжыру. Варты заўажыць, што гэта не надає стаўшым з заявамі міністра УСРБ узняць аўтарытэт сваіх супрацоўнікаў у народзе.

Автобус

В автобусе с мягкими сиденьями люди начали переговариваться, пытаясь выяснить друг у друга, за что нас забрали. Это не понравилось милиции, и поступила команда: «Молчать, головы на колени!». Неповиновавшихся быстро пригнули взмахами дубинок. Тех, кто сидел на передних сиденьях, в том числе и нас с другом, пересадили назад, потому что спереди — привилегированные места для стражей порядка. Вместе с милицией и ребятами в штатском получился полный автобус. Сидя с пригнутыми к коленям головами, мы вдруг увидели, что вдоль автобуса прогуливается и мирно разговаривает наш «волосатый друг». Только теперь мы поняли, кто он такой и что за «кино про волосатых» снимают в сквере на площади Свободы! Один из задержанных пытался объяснять милиции: «Я тут в кино снимался, вон режиссер ходит, позовите его, он скажет», — показывая пальцем на нашего нового «друга».

Отделение

Высадили из автобуса. «Всем в стене! Руки на стену, ноги шире!» Человек 20 сразу отправили в РОВД: «Бегом в клетку!» Осталых, в том числе и нас, передвинули вдоль по стенке, не отрывая рук. Стоим под углом градусов 45 к земле, упервшись руками в стенку и широко раздвинув ноги. Должен сказать, довольно неудобное положение. Сзади ходят стражи порядка всех мастей и издаваю: «Тут же вообще людей нет, один сброд», «Педики тут есть? Поднять руки!», «Голову не поднимать».

Дальше начинается самое интересное. Оставшихся у стенки людей по одному начинают загонять в «клетку». Первому говорят:

— Так, отжался 20 раз и бегом в клетку. Понял?

— Я не умею отжиматься.

Подходит еще один в штатском:

— Подожди-ка. Не умеешь отжиматься? На физкультуре не научили? Тогда присел 30 раз и 2 секунды — ты в клетке.

Клетка

Пшли в РОВД искать клетку. По отделению ходят толпы народа: родители, милиция, ОМОН, люди в штатском срачами. Все двери открыты и при желании можно сбежать. Я подхожу к одному из кабинетов и спрашиваю: «Где здесь клетка?» Мне говорят: «Вон там». Клетка — это маленькое помещение, битком набитое людьми, стоящими вплотную друг к другу. Я думаю, что было бы неплохо записать несколько фамилий людей, но не делаю этого, опасаясь, что среди них могут опять оказаться провокаторы. Да и меня могли точно так же принять за провокатора.

В это время мой друг спрашивает у одного из стражей: «На каком основании вы меня задержали? У меня есть документы». В ответ поступает объяснение, что сейчас проводится общегородская операция (?!), документам верить нельзя (?!!), а вдруг, мол, документы у тебя в порядке, а ты — бандит и находишься в розыске.

Навіны